

For at sikre størst muligt udbytte og eventuelt for at slippe for udgifter til at deltage i økologisk mærkning kommer giftsprøjen frem. Hertil kommer, at avance til mellemhandlerne ofte snupper en stor del af udbyttet. Resultatet bliver, at både kaffeplukkere og miljø udsættes for giftbelastning, ligesom der forsvinder en masse penge i mellemløddene mellem kaffebonden og den kop kaffe, som vi nyder til vores rundstykker søndag morgen, hvis vi da ikke som forbrugere vælger Max Havelaar-mærket kaffe, hvor kaffebønderne er sikret en anstændig afregning.

Eksemplet kan overføres til adskillige andre områder, hvor fattigdom, miljødelæggelse og handelsmæssig udnyttelse danner en ond cirkel. Der er på alle måder lang afstand fra verdens fattigste lande, hvor der er mangel på alle livsforholdigheder, og til os rige lande, hvor der er rigeligt af alt med overvægt og fedme som de hovedsageligste problemer.

For at slå bro over det afgrundsdybe svælg mellem rige og fattige lande satte Riokonferencen for 5 år siden en bæredygtig udvikling på dagsordenen, og nu skal der så gøres status. Blev det kun til ord i Rio, eller blev det starten på den nødvendige solidariske proces? På plus-siden kan vi konstatere, at handlingsprogrammet Agenda 21 og de vigtige internationale konventioner, klimakonventionen og biodiversitetskonventionen, sammen med skoverklæringen har sat den globale miljømæssige dagsorden.

Der har næppe været nogen betydelig miljødebat eller miljøbeslutning de seneste 5 år, som ikke har taget udgangspunkt i eller lånt elementer fra disse betydende Riotiltag. De er blevet fælles gods i verdens forsøg på at vende udviklingen og gøre den bæredygtig.

På minussiden er det alvorligste tilbageslag, at den økonomiske støtte fra de rige til de fattigste lande er faldet, sådan som de tidligere talere har sagt, fra 0,34 til 0,27 pct. af bruttonationalproduktet i de 5 år siden Rio. Det er den laveste procentsats de sidste 50 år, og det er absolut ikke noget at være stolt af.

Der er også grund til at være bekymret, fordi fattigdommen og miljøet hænger sammen. Det hænger sammen, fordi fattigdom tit fører til hensynsløs brug af naturen til skade for dyr og mennesker både her og nu og i fremtiden. Derfor skal vi fastholde det internationale samfunds forpligtelse til gennem finansiel støtte at hjælpe udviklingslandene. Og det er jo en skandale, at nogle af verdens rigeste lande, f.eks. USA, end ikke lever op til FN's målsætning om at yde 0,7 pct. af bruttonationalindkomsten i ulandshjælp.

En bæredygtig udvikling nås kun gennem inddragelse af såvel miljømæssige som økonomiske og sociale dimensioner. Det må det internationale samfund erkende, for uden en fortsat indsats for at bekæmpe fattigdom og for at sikre demokrati og medbestemmelse og miljø er det ikke muligt at skabe en bæredygtig udvikling.

I Rio blev der sat fokus på klimaproblemerne og særligt på energiområdets centrale betydning. Her skal der ske en reduktion af forbruget af fossil energi i ilandene, og der skal ske en udvikling af vedvarende energi, hvis en bæredygtig udvikling skal nås i både i- og ulande.

FN's klimapanel fastslår, at det globale klima er under forandring, og at der nu er en sknelig menneskelig indflydelse på klimaet. En forøgelse af atmosfærens CO₂-indhold med mere end 50 pct., siden den industrielle tidsalder startede, må mane til forsigtighed og eftertanke. Og det er selvfølgelig også på den baggrund, at vi her i Danmark i sin tid satte os målet for en reduktion af CO₂-udledningen. Det er derfor, Socialdemokratiet støtter de skærpede mål forud for de særdeles vigtige klimaforhandlinger i Japan i december i år.

Og for at nå reduktionsmålet skal der gang i en massiv indsats for at fremme den vedvarende energi både i Danmark, EU og på globalt plan. Vedvarende energi skal ganske enkelt højere op på den internationale dagsorden. Socialdemokratiet går ind for, at der under Kommissionen for Bæredygtig Udvikling ned sættes et energipanel. Det kan sørge for evaluering og udvikling af området. Samtidig skal de direkte og indirekte subsidier til ikkebæredygtige fossile energikilder fjernes, og midlerne skal i stedet rettes direkte mod den vedvarende energi.

I den forbindelse kunne man måske også nævne, at et konkret resultat af Riotopmødet var, at der blev dannet et internationalt netværk af folk med interesse for vedvarende energi på initiativ af Forum for Energi & Udvikling her i Danmark, et sted, hvor folk med interesse i den vedvarende energi kan mødes og udveksle ideer og tanker på tværs af landegrænserne.

Kemikalieforureningen er også for alvor kommet på dagsordenen efter 1992. I både i- og ulande er der stigende problemer med kemikalietrykket. Det truer miljø og sundhed. Vi skal arbejde for en udfasning af de miljøfremmede stoffer, en indsats, der hovedsagelig rettes mod kilden for at undgå miljøfremmede stoffer i det økologiske kredsløb. Det arbejde skal styrkes både nationalt og internationalt.